

Előfizetési árak:

Egész évre	5	kr
Fél évre	2	50
negyed évre	1	25
Néptanítóknak egész évre	3	—

Hirdetési díjak

a legutányosabbban számítottak.
Bélyeg minden beiktatásért 30

BAJA

vegyes tartalmu hetilap.

Megjelen minden eszerdán és szombaton.

Szerkesztői Iroda.
hova a lap szellemi részét illető közlé-
mények intézendők:
ÁLLAMI TANITÓKÉPZÉSBEN.
Levelek csak börténeseen fogadtatnak
el. Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadóhivatal:
Az előfizetési pénzek és hirdetések a
kiadóhivatalba — Nánay Lajos
könyvnyomdájába — küldendők be
(Bódog-tér, Scheibner-féle ház.)

Egyes szám ára 5 kr.

Leányiskoláinknak a nemzeti művelődés nagy- jelentőségű tényezőivé kell emelkedniük.

Péterfi Sándortól.

(Folytatás és vége.)

Hogyan áll a dolog? Ismerjük-e saját nemzetünket s annak sajátosságait? Ne feleljünk e kérdésre könnyelműen; egy nemzetet ismerni nem könnyű dolog!

Honnan tanulhattuk volna meg a magyar nemzet ismeretét?

Talán a könyvekből? Nemzetünknek és sajátosságainak ismertetésével ritkán foglalkoztak írónk, s a mit egyes jeleink irtak is rólnk, az úgy el van szórva, hogy egész könyvtárt kell átkutatnunk, míg egy kis kötetnyi új anyagra találunk, mely nemzetünk sajátosságainak ismertetéséről szól.

Talán az iskolákban hallott előadásokból?

Még a tanítóképző intézetekben is csak kevés az, mit ezen ismeretből nyújthatnak, oly rövid leván a tanítóképző tanfolyam a kiszabott, végzendő teendőkhez képest, hogy még az ily nagyfontosságú ismeretet illetőleg is csak utmutatást nyújthatunk arra nézve, hogy az életbe kilépő növendék miként képezze magát, hogyan szaporítsa azon kis szellemi tőkét, melyet hivatalba lépése előtt szerezhet.

Talán közvetlenül az élet tapasztalataiból?

T A R C S A.

A kéregetőnő.*)

— Népművészet. —

Vigan pattog s tűz a gazda konyháján,
Kék füst száll a légbe a ház kényenyéből;
Rendben van az odvar, az istálló gőzöl,
Telél a jószág, s benn mulatnak egyvögéből

Nagy itten a jómód, nagy itten a vigás,
Nincs szerti, se száma a vendéglátásnak,
És ez így megy régtől, sok esztendő óta,
A hogy Márton gazda lett ura a háznak.

A szomszédok pedig, a kik mindent látnak,
Nagyokat sóhajtnak, suttogva beszélnak,
S a mi ebből eljut jó Márton gazdáig,
Ó azt is nagyhetékén éreztli a szelnek.

Tudja egész világ, tudja egész helység,
Miként jutott ahhoz deli Márton gazda:
Szegény ember volt ő, csak tarisznyás szeltré,
S kenyerét úgy adta másoknak a haszná.

Dolgazott s így élt meg elete párjával,
A kit egy szép napon elfizott magától;
Kevés idő telt el, mikor csakhaman ján
Egy tele, bő ház lett a szék tarisznyából.

Dolgát az Úristen egyszerre fölvitte —
Dehogy az Úristen! ez csak olyan mondás.
Mert bár ettől kezdve ő lett első telkes,
Baldogbamb volt nála az utolsó kondás.

Kétséghívül az áll, hogy nemzetünk ismeretéhez kar-
társaink nagyobb része a társadalmi érintkezés által jutott.
Azonban nagy kérdés az, hogy vajjon az élet tapasztalatai
helyes ismerethez jutottak-e, s a nemzeti sajátosságok hely-
telen felfogása nem vezet-e tévutakra bennünket. Be kell
tehát vallanunk, hogy nemzetünket és sajátosságait nem ismer-
jük úgy, mint a hogy azt a nemzeti növevelés ügye
megkívánhatná tőlünk!

Mit kell tennünk, hogy a nemzetnek és sajátosságainak
helyes ismeretéhez juthassunk?

Össze kell először gyűjtenünk mindazt, mit nemzetünk
nagy elméi nemzetünk sajátosságairól irtak és másodsor,
össze kell ezeket vetnünk saját magunk tapasztalataival, s
létre hozunk a nemzeti nevelésügy fejlesztésénél nélkülöz-
hetetlen alapot: a nemzetünk ismeretét nyújtó tudományt.

Nagy és nehéz munka vár reánk, ha e kötelességünket
teljesíteni akarjuk, — de ne tartsunk attól, hogy nem lesz
az gyönyörűséges. Ine, a nemzet nagy prófétája biztatólag
szól hozzánk: azzal kecsesgett, hogy nemzetünk tanulmányo-
zása közben anyai különöset, tehát érdeket, anyai jót és
nemest fogunk találni, mint a mennyi csak a legerősebb,
legtekesebb nemzetekben mutatkozik. S a nemzet prófétája
ismerte nemzetét, s a mit állit a nemzet muljából követ-
kezeti; mert

— anyai bal szerencse közt, oly sok vizslát után
Megtogyva bár, de törve nem, él nemzet e hasán.

Baldogbamb bizony, heh! mert szemet vetett rá
A megholt bírónak híres felesége,
A ki eszt vette jó Márton gazdának,
Minek lakodalm lett aztán a vége.

S hár e lakodalm soha sem ért véget,
Nem irgylt senki szegény Márton gazdát:
Minden ember tudja, hogy az új menyecske
Szívhez csak amúgy logóként akaszták.

Heh! az a sok telok, feher ház és jószág,
Az vette el eszt, nem is az az aszrony;
Ezek jóltából foly a vigás most is,
De nincs orom, mit a sors meg ne akaszson

S főképp ily örömet! . . . Im a pitvarajtón
Ehezön, dilerve, megtört nő jelen meg,
S emlegetti halikán az Isten irgalalmát,
Mi ha van Istennek, nincs az embereknek.

Egy jóllakott család rivall rá belülről,
„Takarodjék, — őgymond — nem érnék rá mostan!”
Ilanem a szegény nő, szemét lesütve,
Csak kér, csak eszedez s állva marad ottan.

Álva marad, míg nem kilép Márton gazda,
Egyet lép előre, aztán megdermed,
S nézi, nézi ezt a rég nem látott képet,
S azt hiszi, hogy mindjárt a szive reped meg.

„Egy kis alaminzán!” — eseng az szeliden —
Márton gazda hallja s összeszorul ajka,
Morzsolja markával két ingujja végét . . .
Morzsolja, míg kitör egy kínos sóhajba.

S félre lép, bár ott áll . . . lép egyet, de hátra . . .
Majd ismét reá néz, oly szivesen, szépen,
Aztán oda rohan, ráborul s zokogja:
„En edes, egyetlen, első feleségem!”

*) Mutatvány a „Képes Csatládi Lapok” nov. 15-iki számából. Szerk.

Csak „vad eró bajnoki szilárdasága” tarthat a fön nemzetünk egy ezredéig e földön, csak „a korlátlan tűz” volt képes évszázados mulasztásokat benne idöszakonként pótolni, helyrehozni.

Miként küzdött a magyar nemzet egy évezred óta annyiszor, s oly hosszas évekig az emberiség legszentebb jogaiért, melyeket mindig elismer, magáévá tett! Mit tett „a korlátlan tűz”, ha csak rövid időre hathatott is bensőségs a magára! Alig volt oly néhány évnyszázadása Nagy Lajos alatt s Hunyady Mátyás idejében, a mikor magának is élhetett e nemzet, s mégis minö gyorsan utolérte Európa többi nemzetét! Alig volt egy-egy pillanatnyi nyugalma a török világ szomorú korszakának idejében, melyben saját magával foglalkozhatott, s mégis mi történt olykor-olykor e percek alatt? S mit tett azon rövid néhány év alatt, melyek azon perczolt, melyben Széchenyi kimondá, hogy a nemzet nem halt meg, csak alszik, s ezután lesz még csak nagygyá azon óráig, melyben s tetshalál ujra eröt vett rajta, lefolyának. Mit mivel a nemzet, melyet Széchenyinek halálös horgása ébresztett fel, s a sírból életre keltett a legutóbbi néhány év alatt! Ily nemzetet tanulmányozni, ily nemzetet kiismerni még a legidegebb egyénekre nézve is méltó s gyönyört nyújtó foglalkozás!

Ismérjük-e az emberiség feldicsöült eszményképét, melyhez a magyar nemzetnek fölemelkednie kell! Ki állította ezt fel, ki fogta ezt a fel legelőre-tesben? A legregibb idöktöl fogva korunkig minden egyes művelt nemzet körében foglalkoztak a megdicsöült emberiség eszményképének fölállításával; azonban miként a nevelésügy történetéböl, a művelődés történetének ezen kis részéböl is láthatjuk, az egyik eszménykép a másik után eltűnt, elavult. Az egyik kor a másikat, az egyik nemzet a másikat elvetette. A görögnek csak a görög által, a rómainak a római által alkotott eszménykép volt elfogható és helyes. Az egyik korban az egyik a másik korban a másik eszme lön az emberiség feldicsöült eszményképének alkotó része. Van-e olyan eszménykép a feldicsöült emberiségnek, melyet a mi nemzetünk elé állíthatunk, s mely a mi korunknak megfelel? A magyar nemzet nagy elméi is foglalkoztak a feldicsöült emberiség eszményképével minden időben s korunkban is. Azon nagy elméi,

a kik a magyar nemzet sajátosságait kutatták, fölismerték, s eggyuttal megkísérlették kimutatni azt, hogy mit kell tennünk, hogy nemzetünket az emberiség feldicsöülésének eszményképe felé vezessük, mert a magyar nemzetre nézve az emberiség feldicsöült eszményképe nem lehet más, mint nemzetünk azon állapotának hü képe, a melyben „sajátságai szeplőtlen minőségben kiejtve, eröi és erőnei megmesevitre”, tökéletességtöl tündöklenek, a magyar nemzet életét az államokat alkotó elemek sorában biztosítják, s állását a legműveltebb nemzetekkel szemben tisztellettessé teszik.

Maradjunk a leányiskolák legfontosabb tantárgyánál a magyar nyelvénél, annyival is inkább, mivel a magyar nemzet legfőbb sajátossága nyelvünkben él nyelvünkben dicsöülhet meg.

Elmondhatjuk-e magunkról, hogy az anyanyelvünk oktatás körül eleget teszünk, s képesek vagyunk eleget tenni a nemzeti műveltség által reánk rótt kötelezettségeknek? Megörizzük-e a növendékekben azon részét a nemzeti elemnek, melyet anyanyelvünkben birnak? Nem tesszük-e ki ezen részét a nemzeti elemnek, a midön tökéletességre akarjuk azt emelni, idegen, műveltebb nemzet befolyásainak oly mértékben, hogy annak eredetiségéböl vesztene kell? Valóban szomorú állapotokat kell e kérdésre való felelet helyett fölsorolnunk; de ez állapotok elhallgatása még szomorubb állapotokat hozhatna létre, azért fájó szívvel bár, de fel kell tárnuak a nemzeti műveltséget veszélyeztö mulasztások, botlásokat, a melyeknek nagy része épen onnan eredt, mivel még eddigélle nem igen hangoztatuk e jelszót: Leányiskoláinknak a magyar nemzeti művelődés nagyjelentőségü tényezőivöl kell emelkedniök! Olvasókönyveink, kézikönyveink nagyobbrésze, s igen kevés a kivétle, tömve van idegen irodalmistöbbnyire silány belterületék híró termékek gyarló fordításával. Legelőtöbbször reánk nézve, a nemzeti műveltségre nézve, hogy olvasókönyveink, kézikönyveink az idegen elemektöl megtisztuljanak, s oly alakban jelenjenek meg, a melyben nemcsak arra nézve lesznek alkalmasak, hogy a növendékek nyelvtörékét megörizzék, hanem arra is, hogy azokból növendékeink a nemzet legfőbb kincseit megmesevessék, megdicsöült idömben megismerhessék, magukéivá tethessék; mert ne higgye senki, hogy a leányiskolákban e dolog veszély nélkül tovább is így megmaradhat.

S veszi a tarisznyát, veszi azt a régit,
— A kamráb örszen szögve volt akasztva, —
S megfogva kezét a kéregestöndöknek,
Bücsötlan vele megy, megy-megy Márton gazda.

Benedek Aladár.

Fővárosi levél.

Budapest. 1879 decz. 6.

Fárás egyik ivadéka volt egykor a primás az uraság lakadalmán, és különös grátiából meg lett neki engedve, hogy az egyik rajköt elbuzhosza a lagzi-ba. Az ebet végre fejé büszkén megy a primás az asztalhoz, melynél a rajköt áll, és ezt — sirva találta. A rettenetes csudálkozás alig engedte e szökat kinöndani a gyengéd apának:

— Hogy nyafoghatasz te bíbás, mikor ennyi ázs enniváló?

Könyve lábdat szemekkel, siralmas arczczal nyögé a nagyreményü hü:

— Má hogy ne sirnék, mikor ánni itt ázs étel, és én nem birök már töböt enni . . .

Körül-bellü magam is e helyzetben vagyok! Kicsi hiba, hogy keserü panaszba nem fakadt ki tollam azért, hogy annyit az irni való, hogy nem tudom mit írjak?

De, nehogy azzal vádoltassam, hogy nem tudom melyik dolog méltóbb az első helyen való közlése, a másikkál, s nehogy Terpsichöré kiszanszony megsértödjék, ha elebe Tháidő nagyságát teszem, azért legheylessebben vétek cselekedni, ha az idö szerinti fonalat tartva meg — hozom nyilvánosságára legközelebbi multunk nevezetesebb eseményeit.

November 26-án nagy ünnepeket állt a „Kisfaludi Társaság”. Számos — leginkább a szépenem által képviselt — gyülekezet előtt a társaság elnöke Gyulai Pál sikerült részletet olvasott fel hazánk — nem, a jelenkor legnagyobb költöjének — Arany Jánosnak legujabb művéhöl — a „Toldi szerelmé”-böl. Az agg költö, ki már évek óta hallgat, és csak néha-néha villanyozza fel az ország keblét egy új remekművel, kiröl mindnyájunk azt hitte, hogy lant-

ját szegre akasztá, most előlép, és mi — mi bálmuljuk öt. A 62 éves agg az ifjuság legvirulöbb korában virágozva tünik élénk, és „Toldi szerelmé”-t talán még hevesebben égve képzeljük, mint a költö ifju korában írt „Toldi estéjé”-t.

Azt írja az ünnepektöl költö az előszöban, hogy még Petöfi buzditá ö megirni e harmadik részt, megirni a „derékát Toldinak, kinek a fejé és lába már rég megiratott.” (Petöfi szavai.)

A nemzeti színház novitása Szigetzi József jeles színművész „Nagyralátó”-ja, mely már négy hét óta ismételve, mindig telt ház előtt adatik.

A népszínházban „Nótás Katá”-t adják folyton. Györi a sikerült népszínművöl állandólag igérkezik fenmaradni a színpadon annál is inkább, minthogy az ország „Nótás Vilámé”-ja (Blaháné) a legheibbe megtörszöjtöje a darab czímzserzőfének.

És im, mind ezek mellett még a Wollgasse „Deutsches Theater”-ja is újra éled, — a Meininger herczeg saját társulata, a színirodalom legellassicusabb műveit adja ott elő.

Terpsichöré nagysám is ujra él a hosszu nyári idő után, az utczákon öles falragaszok deczímterés betükkél hirdetik a „Redoute”-ban tartandó tánczvigalmakat.

A párbajok mániás évadját éljük. Ha A — B — lábára hág, ez haraggal veti A — s z e m é r e, hogy „nincs onnök szeme?”! „Téhat szömlen vagyok!” rikolt A — „holnap a Rakoson!” Jelenleg gr. Andrássy G. párbaja foglalkoztatja a sportvilág tagjait, ki ellenfélön (Pardubitzban) veszélyes sebet ejtet . . .

A főváros aszfaltját magas hü fedi, a városligeti töl mekönyörül a Tet apó, és meleg jég takarót adotti neki hoy, — hogy holnap a korsolya-egylet vig zene, és villamos világitás mellett megkezdhesse az évezteses sportot — a korsolyázást.

Künn borzasztó a hideg, ablakokon diszes jégvirágok, téném is a megfagyás pontjához ért, — levelem hangulatát kérem ennek betudni. . . .

Brrr, de hideg van!!

B. P.

Ki őrizheti meg hűvebben a nemzeti elemnek a nyelvben rejlő sajátosságait, ki adhatja azt inkább át egyik nemzedék után a másiknak, mint a nők, kiket mi nevelünk; ki lehet hűvebb apóloja nemzeti nyelvünknek, mint az édes anyja, kitől elsajátítja azt a gyermek, ki lehet nagyobb méltányolója a nemzeti szépirodalomnak, a nemzeti nyelv megdicsőülésének, mint a nő, kitől dalában a költő dicsőít.

A nemzeti elem legválóbb sajátosságai a nyelvben kívül a nemzeti zenében s a nemzeti képzőművészetben jelennek, melyeknek csirái a nemzeti iparérzékben, a női kézimunkában nyilatkoznak. Megőrizték-e ezt? Képesek vagyunk-e ezt megőrizni, nem nyomjuk-e el ezt idegen, műveltebb nemzetektől kölcsönvett elemekkel?

E kérdésre is kevés vizsgálatot mondhatunk. Első sorban nagy baj az, hogy a nemzeti zene ápolására sokkal kevesebb gondot fordítanak leányiskoláink, mint a mennyit az már csak azért is megkövetelne, mivel nemzeti sajátosságunk egyik kiváló része benne nyilatkozik. Második hiba az, hogy növendékeink, a kisdiedőví intézetektől kezdve minden egyes leányiskolában keresztül, több idegen nemzeti szellemtől áthatott dalit, zenét hallanak, mint magyar nemzetit.

Még rosszabbul áll a nemzeti képzőművészet ügye leányiskoláinkban, mint a nemzeti zené s a nemzeti nyelv. Hány százezer leány van iskoláinkban, kik sem a rajzolásban, sem a kézimunkában oktatást nem nyerne. Hogyan fejlődjék ki ezekben a nemzeti műérzék, melyre pedig oly nagy szükségünk van, ha nemzeti iparunk gyors felvirágozásáról álmodozunk.

Rajzoktatónk s kézimunka-tanítóink nem rendelkeznek oly ábrák, oly minták gyűjteményével, melyek a nemzeti műizlés elemeit ápolhatják; idegen nemzetek izlésének kitalyásai azok az ábrák, azok a minták, a melyeket leányiskoláink rajz- és kézimunkatanítóik használnak. A képek, melyeket növendékeink irkálnak, képeskönyveikben a család körében látnak, nem a magyar nemzeti művészet termékei.

Bizonyos, hogy iparunk csak akkor lesz életvelő, a nemzetet gazdagító, ha nemzeti alapon indul s a nemzeti műérzék lesz életelő eleme; mert a magyar nagyot, szépét csak a magyar nemzeti alapon hozhat létre.

Hatalmas bizonyítékul szolgál erre nézve irodalmunk története. Mindaddig, míg írónk a francia iskoláink, a klasszikus iskoláink hódoltak — nem termett világra szóló magyar szépirodalmi mű, de mihelyt írónk nemzeti alapra állottak s nem vetették meg saját nemzeti, bár gyarlóságoktól nem ment, de a nemzeti szellemtől áthatott régebbi irodalmi műveink tanulmányozását s nem kicsinyítették a nemzeti néphölteszettel, mely magyartól rejtette azon idomoknak, melyek föléletesítésre képeseknek „s megdicsőült alakban eddig soha ki nem fejtett eretiségük miatt csudálatra méltóknak bizonyultak” — azonnal megtermelték nemzetünknek azon kincseit, melyeknek dícséretétől a magyarok nagy költőire s nemzetünkre dicsőny árad a világ minden részéből. — Oltsunk tehát!

És hogy önmegvizsgálásunk teljesebb legyen, kérdezzük meg még magunkat, képesek vagyunk-e növendékeinkben a szabadság iránti érzeket oly módon fejleszteni, hogy az alapján szolgálhasson a hazaszeretet szent erényének?

A függetlenség iránti érzék minden egyes emberrel vele születik, mert kiegészítő része az isteni eredetű léleknek; s minél messzebb az ember, minél erőteljesebbek benne a lelki erők szunyajadozó csirái, annál erősebb szokott lenni benne a függetlenség iránti érzék. Hogy nemzetünk minden egyes tagjában sivaló mértékben meg van ezen érzék, ezt nem tagadhadják ellenségeink sem. Ámde mit teremhet ezen érzék, ha nem neveljük, nem idomítjuk, nem korlátozzuk? Vad önkényt, rut rakoncátlanságot s alszabadság iránt való vonzalmat, melyek bomlást idéznek elő a családban, visszavonást a nemzetben, melyek megássák az államok sírjait, s elfojtják a hazaszeretetet. Mit kell tennünk, hogy az egyesekben nyilatkozó függetlenség vágya a valódi szabadság szeretetének megteremtődésé válhassék? Hogy ezen kérdésre felelhessünk előbb azon kérdésre kell választ találnunk, hogy miben áll a szabadság? A szabadság a halhatatlan Bötöv József báró szavaival élve,

abban áll, hogy mindenki saját hajlamait és meggyőződéseit kövesse s a mennyiben mások jogait nem sérti, tevékenységében ne akadályoztassék.* Hogy tehát a függetlenség iránt való érzet a szabadságot megteremthesse, saját magunknak, mások jogainak ismeretével kell bírunk. Az értelem hiánya volta minden időben megülője lett a szabadságnak, ha azt a függetlenségi érzék létre hozta is. A kinek fejlett értelme nincsen, nem tudja felfogni a mások jogkörét, sem a magadét s azokat csakhamar összetéveszti s enged ott is, hol engednie vétek, s követel ott is, hol adnia kellene. Ha az értelem ki nem fejtetik, urakká lesznek az emberben az indulatok; melyek megronthatják az erkölcsöket; már pedig

... Minden ország támasza, talpkőre
A tisztá erkölcs, mely ha megvész,
Róma ledől s rablágba görbed.*

A kiben nem az értelem szabályozza az érzelmeket, az maga fölött nem fog uralkodni, — pedig „egészen csak az szabad, a ki maga fölött uralkodni tud!”

Ki kell tehát növendékeinkben fejteni az értelem, föl kell velük fogatnunk az egyes emberek jogkörét, s azt, hogy mivel tartozik egyik ember a másiknak, mivel az egyén a családnak, a család az egyének, mivel a nemzet minden egyes tagja a hazának, a nemzet összességének, mivel egyik nemzet a másiknak, mivel az egész emberiség minden egyes tagja az Istennek.

Hogy pedig ezeket elérhessük, leányiskoláinkban az erkölcsóra s vallásos oktatásra nagy gondot kell fordítanunk, és e mellett saját hazánk földének s nemzetünk történetének olyszerű ismertetésére is, mely a hazaszeretet szent érzelmét felkelti és eleven munkásságra készíteti képes.

H I R E K.

Ma lesz szüntársulatunk egyik jeles tagjának B. Nikó Lina asszony jutalomjátéka, mely alkalommal színr kerül Szegedire Ede kitünő népszimfonia. „A háromszéki leányok.” Felhívjuk t. olvasóink figyelmét ez élvezetű estére.

— Sport. Mint halljuk, hoinap lesz az egyleti jégpálya ünnepélyes megnyitása.

— A sikos út. Idegen peltán nem okulván, nem véteket eleje az eshető vesélyeknek. Sok elcsuszást és elesést lehetne regisztrálnunk, azonban csak a legsúlyosabbat említjük. Lemberger E. a helybeli ipar-s kereskedelmi bank könyvelője f. hó 8-án ejtette a Pehánia-templom előtti sikos járdán elcsuszott és lábát tört. Enyhítse öszinte részvétünk súlyos fájdalmait.

— A Borsyenyben. — írja társulunk a „B. K.” — melyet 9 borkitálított 14 fele borral f. hó 6-án rendezett a „Zöldfa” vendéglőben — az elismarés első sorban Barasics József fehér és siller borát illette. Utána legjobbnak elismertett Greiner József világos és sötét siller borá; végül az Atanackovics Lázár által kiállított siller részesült illó dícséretben. A versenyt kedélyes társasvacsora követte, melyen a jury által nem díjazott borok is elég méltánylásra találtak.

— Zomborban a városi tisztújítás f. hó 29-én fog meg-ejteni.

— Agyontűtötték a postakocsi írja a „Mohács” s mint D. Szekesről Báltaszékre volt menendő, elvették az egész szállítmányt, mely 1400 forint pénzt is tartalmazott. Részletesebb tudósítások hiányoznak. Ugyancsak a „Mohács” írja, hogy ott f. hó 5-én a villám Putznak pályáit nejt agyoncsújtotta. Iszonyu volt látni az elcsenresztőlülött. Testének fele kékfekte volt, míg másik fele természetesen állapotban volt szemlélhető.

Szerkesztői üzenetek.

Harmadnapi K. urnek helyben. Legyen szives e napokban (mentel előbb) 12-2 óra között hozzáim személyesen ellátogatni.

Felolós szerkesztők:

Dr. BARTSCH SAMU.

Nincs többé köhögés.

EGGER-féle kitüntetett mellpaszillak.

Legkellemesebb, legbiztosabb gyógyszer köhögés, rekedtség, torokbajok és mindennemű nyakbajok ellen. Eredei dobozokban 25 kr., 50 fr.

Kapható Budapesten: Török József gyógyszerész úrnál király-utca. B a j á n : Pollerman B., Bozsek József és Sárkány Lázár úrnál. Z o m b o r b a n : Weidinger S. kereskedő, Galle E. gyógyszerész úrnál. U j v i d é k e n : Grossinger K. gyógyszerész úrnál.

Vidéki megrendelések (legalább 1 firtnyi összegben) postátalványon kéretnek, s a leggyűlmesebben eszközöltetnek.

EGGER A.

Budapesten, Erzsébetér 9.

Majdnem

!AJÁNDÉKKÉPEN!

Az „Egyesült britania-azüst-gyár” („Vereingetes Britaniasilber-fabrik”) csődötmenetlő átvett óriási készlet bekövetkezett többrendbeli fizetési kötelezettségei teljesítése és az aziet végleges feloldása miatt

a beoszláron alul 75 százalékkal olcsóbban adatik.

tehát majdnem ajándékképen.

Csak 7 firt 25 krézt (mely alig képezi a munkadíj felét) kapható az alább megnevezett legfinomabb és legjobb britania-azüst-szervice, mely azielőtt 30 firtba került.

25 ÉVI JÓTÁLLÁS!

6 db britania-azüst asztalkés angol szelvényével	
6 db vidéki angol britania-azüst villa	
6 db nehéz	» evőkanál
6 db finom	» kávéskanal.
1 db nehéz	» tejszerű
1 db »	» levesmérő.
2 db gyönyörű	» karos gyertyatartó.
6 db finom	» tejszűrő.
6 db igen finom	» asztali tálca.
1 db szép	» bors-vagy cukor-tartó.
1 db finom	» tea-szűrő.
42 darab.	

Megrendelések a pénz előleges beküldése vagy utánvét melletti, míg készlet tart

az „Egyesült britania-azüst-gyár”
(Bécs, Untere Donaustrasse 43.)

által a legpontosabban eszközöltetnek.

Meg nem felelő árak 8 nap alatt visszavételnek.

Legnagyobb vál. szék!

Legolcsóbb áron, 10 firttól kezdve feljebb!

Alapítottatott 1868!

LECHNER JÓZSEF

BUDAPESTEN,

IV. kerület Váci-utca 7-ik szám

ajánlja nagy választékú és ósan felszerelt

Ó R A - R A K T Á R Á T.

Részletes árjegyzék kívánatra bérmenten küldetik.

Vidéki megrendelések utánvétel mellett és mindennemű beküldött órák javítása jótállás mellett gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Órák karácsonyi és újévi ajándékkul igen alkalmasak!

Legjobb minőség!

Tüdőfájalmak és étvágytalanság
Hoff János, cseszári és királyi udvari malátakivonat-főzéde és malátakészítő-meggyárának, Eschen, Graben, Bräunerstrasse Nr. 8.

Legujabb gyogyjelentések.

Mell- és gyermekbajjoktól megszabadítja Hoff János malata-gyogykészítményei al'ál.

Elismerve, hogy nem mell- és gyömerbetegség az első és valódi Hoff János-féle malátakivonat-egyszégi sőt használatát által nagy mértékben javult kérék a kitűnő gyogyzerből, postátalványt mellet, még 11 palackkal küldeni.

Bécs, (Magyarországi) **Nemethy Elemér.**
törvényeszi telekönyvvezető.

A Hoff János-féle malátakivonat kitűnő hatása.

Tisztelt uram! kérem, sziveskedjék nekem, postátalványt mellet, 15 palack malata-kivonat-sórt és 5 zacskó cukorkát küldeni. Mítan a malatasor annyira jó, azt nékem, ajánlom azt több barátomnak, kik alóló szintén fogják megrendelni. —
Köszönettel, **Nemmak József.**

Hoff János os. kir udvari malátakészítmény gyárának Bécs Graben Bräunerstrasse 8.

Maros-Vásárhely.

Tisztelt uram!

Mítan az ön gyogyhatás és jeles HOFF-féle malátakivonat-gyogykészítményét már több éve saját magamon sikerrel alkalmaztam, és most ezen készítményeket egy más szenvedő akarom megkísérteni, kérek mielőbb 6 palack malata-kivonat egyszégi sórt, 1/2 kilo malátacukor-dét L, 1 zacskó malátacukorkát és 1 üveges sűrített malata-kivonatot, valamennyit postátalványt mellet szívesen küldeni.

Címem: Schwartz Rainer os. kir. kapitány a Lajos nájor herceg vezél viselő gyalog-erred 63 számú tartalékparancsnokságnál Maros-Vásárhelyen.

Sziveskedjék kérem mielőbb a nekem oly jó szolgálat tett Hoff János-féle malata-kivonat-sórtól 12 palackkal saját használatomra küldeni.

Mária-Neustra

Teljes tisztelettel

Dr. Mosbauer János, togházi orvos.

Legujabb haláiratok Bécéből és Budapestről

20 év székfőzetek és általában testi gyogyosságban elégt rendkívül hatásos hatással, érkezett Hoff János, a legtöbb európai uralkodó udvari szállótának csesz. királyi udvari malata-preparatum gyárához, Bécs Graben, Bräunerstrasse Nr. 8.

Mítogy 20 év óta székfőzetben és gyogyosságban szenvedtem: úgy, hogy a többi időben már nem voltam képes a szokásban járni. Harom hónapig azelőtt az ön híres malata-kivonatu sőt és malata-bonjongat kezdtem használni; a baj, melyet minden egyéb gyogyyszer nem bírt gyógyítani, az ön malata készítményei segítségével teljesen megszűnt. Most egészséges és erőteljes vagyok s minden tekintetben jól érem magamat. Kötelességemnek tartom az éről legbiztosabb hálaifejezés mellet értesítenit és kérem, hogy ezt közöltegye. Együttal örömetel kész vagyok ezt mindenkinek szóval is meggerősíteni.

Wimmer Johanna,
Gumpendorferstr. 3. l. Stiege
2. Stock Thür 16. Béc.

Főkaptár: Baján Michitsch Istvan úrnál.